

sklepu mestnega zbora z dne 5. junija 1894 sprejel in meritorno rešil?

4. Misli li slavljeni deželni odbor, da njegova odločba z dne 15. avgusta 1894. odgovarja resnobi in važnosti vprašanja, katerega se tiče?

V deveti seji dne 5. februarja poroča posl. Klun imenom finančnega odseka o napravi zavoda za gluhoneme in slepe na Kranjskem. Poročevalec pojasni na drobno vsa dela in poizvedovanja ki so se o tej zadevi vršila od strani dežele z visoko vlado. Ker je sedaj na prodaj „Cekinov grad“ last bratov Koslerjev v Spod. Šiški, ki bi bil morebiti pripraven za zavod in bi morebiti tudi mestna občina ljubljanska, ki je pri nakupu Cekinovega gradu v namen razširjenja mesta interesovana, kaj h kupni ceni dodala, predlaga poročevalec.

Deželnemu odboru se naroča: 1. Da naj po deželnem stavbenem uradu da pregledati Cekinov grad (Leopoldsdruhe) ter se prepriča, ali bi se dal predelati kot zavod za gluhoneme in slepe otroke; 2. da v slučaju in pripravnosti njegove poizve od lastnikov, za koliko bi ga hoteli v ta namen prodati deželi. Ob enem naj se dogovori z mestnim zastopnikom ljubljanskim, ali bi ga dežela in mesto ljubljansko ne kupila skupaj? 3. da naj da v slučaju pripravnosti njegove po deželnem stavbenem uradu pripraviti načrt in proračun za eventualno priredbo oziroma prezidanje in dozidanje njegovo v zavod za gluhoneme in slepe otroke, ter da o vsem poroča deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju, oziroma stavi potrebne predloge; 4. ako bi s Cekinovim gradom nič ne bilo, naj se zavod za gluhoneme in slepe otroke gradi po drugem spremenjenem načrtu deželnega inženirja Hraskega, toda s tem pogojem, da stavbeni stroški ne presegajo proračunjenega zneska 120.000 gld. oziroma 136.000 gld. 5. Razun tega se pa deželnemu odboru tudi še naroča, da naj vpraša vlado, ali bi bila morda ona pripravljena ustanoviti, sezidati in vzdrževati zavod za gluhoneme in slepe otroke, toda brez vsakaterih deželnih prispevkov. Poslanec Hribar graja deželni odbor, ker še dozdaj ni izvršil potrebnih povpraševanj in priporoča toplo nakup Cekinovega gradu, kar bi bilo v interesu mesta ljubljanskega. Posl. dr. Schffer opravičuje deželni odbor, da je storil svojo dolžnost, češ Cekinov grad se je lani le mimogrede omenil, in se torej deželnemu odboru ni bilo pečati s tem, temveč spolniti določne sklepe deželnega zbora. Govornik je proti predlogom finančnega odseka. Vladni zastopnik Gozani pravi da bi Cekinov grad ne bil za zavod in imenom vlade izjavlja, da je ta za novo zgradbo. Posebno poudarja, da naj bi se vlada in deželni odbor dogovorila glede pravil zavoda. Posl. Povše poudarja praktične potrebe pouka za gojence, ki naj se priuče vrtnarstvu, sadjarstvu in poljedelstvu. Govorniku se zdi ugoden Cekinov grad. Posl. Luckmann želi, da bi dežela in mesto ljubljansko skupno kupila imenovani grad. V podrobnem razpravi se oglasi proti 5. predlogu posl. Hribar češ, da je v proslovju z drugimi 4. Ko sta potrebna pojasnila podala poročevalec Klun in vladni zastopnik Gozani sprejmo se vsi predlogi finančnega odseka. Isti poslanec poroča o vlogi upravnistva Glavarjeve bolnice v Komendi za nakup zemljišča za ondotno bolnico in imenom finančnega odseka predlaga, da naj se iz ustanove kupi zemljišče in deželnemu odboru naroči, da naj o namestitvi zdravnika poroča. Vladni zastopnik marki Gozani priporoča, naj bi se predlog v toliko popolnil, da bi se ustanova vporabila le sporazumno z ustanovno oblastjo. Posl. Kersnik je proti temu, da bi se stvar zopet po nepotrebnem zavlekla in predlaga, da naj se poleg hiralnice kupi malo poslopje za zdravnikovo stanovanje in naj se služba zdravnikova takoj razpiše. Posl. dr. Schaffer zagovarja deželni odbor in se izreka proti predlogu posl. Krsnika, ki je pa v klub temu prodr. I. Kraju v Novem mestu se na prošnjo za podporo za popravo božjega groba pri Grmu dovoli 200 gld. — Posl. Klun poroča imenom finančnega odseka o vpeljavi deželne naklade na pivo in o prošnjah gostilničarske zadruge

v Ljubljani in pivovarjev na Kranjskem, da se ne vpelje ta priklada. Po nadrobnejem razjasnjenju zadeve, da je treba deželi iskati virov za dohodke, da naklada na pivo ne bode obtežila že itak obremenjenih davkoplačevalcev, temveč le pivce, da sta prošnji gostilničarjev in pivovarjev neutemeljeni, predlaga poročevalec imenom finančnega odseka, da naj se sklone po 1 gld naklade od hektolitra na pivo po vsej deželi. Posl. dr. Schaffer predlaga po daljšem utemeljevanju, da naj se za mesto Ljubljano, ki ima že itak naklado na pivo, pobira le deželna naklada 70 kr. od hektolitra, po deželi pa po 1 gld. Posl. Hribar polemizuje s poročevalcem Klunom glede mnenja o indirektnem davku in toplo priporoča predlog posl. dr. Schafferja. Posl. Luckmann misli, da z narodno-gospodarskega ozira ne kaže obdačiti piva in predlaga, da se o točki preide na dnevni red. Posl. Hribar predlaga z ozirom na predlog predgovornika, da naj se o zadevi v eni prihodnjih sej razpravlja. Dež. predsednik baron Hein pojasnjuje svoje stališče glede tega vprašanja in poudarja, da je za enako naklado v Ljubljani in na deželi. Posl. dr. vitez Bleiweis podpira predlog posl. dr. Schafferja. Posl. Šuklje graja, da finančni odsek o tem važnem vprašanju ni sestavil primerne poročila. Govornik se izjavlja proti davčnopolitičnim nazorom poročevalca, ki je vnet za indirektno davke, poudarja, da Kranjska že itak največ teh davkov plača in predlaga, da naj se en del primanjkljaja pri deželnih potrebščinah pokrije s povišanjem direktnih davkov, za pivo pa predlaga, da naj se naloži priklada le na 50 kr. od hektolitra. Posl. Pakiž je proti zvišanju direktnega davka in priporoča predlog finančnega odseka. Ko je še poročevalec Klun odgovarjal predgovornikom, se je glasovalo in sprejet je bil predlog posl. dr. Schafferja in se sklenil dotični zakon o nakladi na pivo. — Prihodnja seja je danes.

— **Osobne vesti.** Cesar je vladnemu svetniku in okrajnemu glavarju gosp. Ivanu Mahkotu v Ljubljani o priliki njegovega umirovljenja podelil red železne krone tretje vrste. — Premiščeni so c. kr. okrajni sodniki gg.: Ferdinand Stare iz Kranja v Mokronogu, dr. Adolf Pfafferer iz Mokronoga v Laški trgu in Adolf Elsner z Vrhnike v Kranju.

Biskup Strossmayr dika in ponos jugoslovanski je doživel dne 4. februarja t. l. svojo osemdeseto leto. Hrvatski narod slavil je radostnim srcem ta prepomemben dan, na kateri je praznoval njegov prvi sin, veliki dobrotnik in buditelj redki jubilej, svojo osemdesetletnico. Zasluge njegove za hrvatski narod posebej in za Jugoslovane v obče so neprecenljive in mi Slovenci, pleme jugoslovansko, do katerega je dični vladika vedno gojil velike simpatije in te mnogokrat tudi dokazal, kličemo s hvaležnim narodom Hrvatskim velikemu — Jugoslovanu in uzornemu katoliškemu dostojanstveniku povodom njegove 80letnice: Še na mnogaja leta!

— **Slovensko planinsko društvo** je ustanovilo društveni list nazvan „Planinski vestnik“. Ta časopis bode izhajal 25. dan vsacega meseca ter ga bodo vsi društveniki (ustanovniki, pravi in častni člani) dobivali brezplačno, nečlani pa po 2 gld. na leto. Prva številka, ki se je nekoliko zakasnela, izide še ta teden. List bavi se bode z vsemi v turistikto spadajočimi predmeti, bo prinašal razne tuje in domače turistične in planinoslovne spise, predavanja, novice in dr., in pred vsem vspodbujal Slovence k spoznavanju krasote naše rodne zemlje.

— **Deželni zbori** se zaključijo dne 13. t. m., državni zbor se snide dne 17. t. m.

— **V slovenskem gledališču** se je dne 5. t. m. prvič predstavljala znamenita češka zgodovinska drama „Jan Vyrava“ in sicer z velikim uspehom.

— **Muzejsko društvo** ima svoj občni zbor dne 20. februarja ob 6. uri zvečer v deželnem muzeju.

— **Celjska gimnazija.** V graškem deželnem zboru se je stavil predlog, da se naj zbor izreče proti osnovi gimnazije v Celji. Kakor se kaže, bode ta predlog tudi vsprejet.

— **Umrli** je v Zatičini ondodni sodni pristav g. Egidij Kastreutz N. v m p

— **Umrli** je dne 30. januarja t. l. v Železni Kapli na Koroškem, dekanijski svetovalec in župnik preč. g. Simon Muden v 67. letu svoje dobe. Pokojnik je bil bil sobojevniki nepozabnega Andr. Einspielerja na narodnem polju. Uzornemu duhovniku in neustrašenemu in delavnemu rodoljubi bodi večni spomin mej nami!

— **Vojaški nabori na Kranjskem** bodo: dne 1., 2., 3. in 4. marca v Radovljici za ves politični okraj Radovljica; dne 5., 6. in 7. marca v Kranji za sodna okraja Kranj in Tržič; dne 8. in 9. marca v Škofji Loki za sodni okraj Škofja Loka; dne 11., 12., 13. in 14. marca v Ljubljani za sodni okraj Ljubljanske okolice; dne 15. in 16. marca na Vrhniki za sodni okraj Vrhnika; dne 18. marca v Ljubljani za mesto Ljubljana; dne 20. in 21. marca v Višnji gori za sodni okraj Zatičina; dne 22. in 23. marca v Litiji za sodni okraj Litija; dne 26. in 27. marca na Prevojah za sodni okraj Brdo. dne 28., 29. in 30. marca v Kamniku za sodni okraj Kamnik; dne 1. aprila v Velikih Laščah za sodni okraj Velike Lašče; dne 3. in 4. aprila v Ribnici za sodni okraj Ribnica; dne 5. in 6. aprila v Kočevji za sodni okraj Kočevje; dne 8. aprila v Črnomlju za sodni okraj Črnomelj; dne 10. aprila v Metliki za sodni okraj Metlika; dne 16., 17., 18., 19. in 20. aprila v Novem mestu za ves politični okraj Novo mesto; dne 22. in 23. aprila v Mokronogu za sodni okraj Mokronog; dne 24. aprila v Kostanjevici za sodni okraj Kostanjevica; dne 26. in 27. aprila na Krškem za sodni okraj Krško; dne 29. aprila v Radečah za sodni okraj Radeče; dne 16., 17. in 18. aprila v Postojini za sodna okraja Postojina in Senožeče; dne 19. in 20. aprila v Vipavi za sodni okraj Vipava; dne 22. in 23. aprila v Ilirski Bistrici za sodni okraj Ilirska Bistrica; dne 24. in 25. aprila v Logateci za sodna okraja Logatec in Cerknica; dne 26. in 27. aprila v Idriji za sodni okraj Idrija; dne 29. in 30. aprila v Loži za sodni okraj Lož

— **Novo pevsko društvo »Kolo«** ustanovili so v Trstu.

— **V mestno hranilnico ljubljansko** vložilo je meseca januarja t. l. 782 strank 241.159 gld. 30 kr., 438 strank pa vzdignilo 98.511 gld. 58 kr.

— **V mestno hranilnico v Novem mestu** vložilo je meseca januarja 91 strank 17.059 gld. 52 kr., vzdignilo pa 19 strank 7665 gld 8 kr. Stanje vlog znaša zdaj po odbitku vseh vzdigov 78.099 gld. 84 kr.

— **Edengoldinarskih bankovcev** se je do konca januarja 1895. vzelo iz prometa 48.352.626, kateri so se uničili. Zdaj je še v prometu za 9.530.735 gld. papirnatih goldinarjev.

Elementarna nezgoda. Dne 5. t. m. zvečer je raz hrib „Sitarjevec“ ob katerem leži Litija prihrumela v trg dvakrat silno močna voda privaleča s seboj sneg, zemljo in kamenje, je zasula deželno cesto in je peterim posestnikom napravila pri hišah in vrtovih veliko škode. Iz pritličnih hišnih prostorov so morali vodo z brizgalnicami izpumpati. Hrib „Sitarjevec“ je ves prerit, ker so tam svojedobno kopali rudo in voda vlila se iz ene teh jam, toda zakaj, to ni še pojasnjeno.

— **Iz Ljubljane** so potegnili dne 5. t. m. pri papirnici v Velčah truplo kajžarjevega sina Jož. Černe-ta iz Dobrunj, ki je najbrže v pijanosti zašel v vodo.

— **Obesil** se je dne 28. januarja t. l. v svoji žitni shrambi 60letni oženjeni posestnik Matija Špehar iz Bedenja v črnomaljskem okraju. Družbinske razmere so baje povod samomoru.

— **Tujcev** došlo je meseca januarja t. l. v ljubljanske hotele 1230.

Umor pred 24. leti.

Okrožno sodišče v Kremsu na Dolenjem Avstrijskem sedaj vodi preiskavo zaradi nekega umora, ki se je pripetil pred dobrimi dvajsetimi leti. Dne 15. decembra so našli v Unterreithu blizu skednja nekega kmeta pri nekem zidanju v zemlji kosti nekega moškega, ki je moral biti pokopan pred dobrimi dvajsetimi leti. Na tem mestu je rasla češnja, katera je bila tedaj ondu posajena in katera je blizu toliko stara.

34letna Ana Heher, rojena Schwanzenberger se je oglasila kot priča, da ve nekaj o tem umoru, ki se je zgodil o Božiči 1871. leta, ko je bila ona najstletna deklica.

Po izpovedanji te priče je umorjenec neki tujec. Bil je srednje velikosti, ozkega obraza, krivega nosu, kaci trideset let star, imel je temne s kožuhovino podložene hlače, kratko s kožuhovino podloženo suknjo, katera suknja je bila črna, malo na rudeče cikajoča. Tujec je bil neki trgovski potovalec in je imel vzorce sukna pri sebi. Na roki je nosil srebrni pečatni prstan. Bil je žid in dober prijatelj njenega očeta, s katerim sta se tikala. Služila sta pri enem polku.

Nekega dne je ta tujec prišel v Unterreith, ker je imel pri sosedovih Fridrichovih nekaj tirjati. Tistega večera sta bila s Fridrichom pri njih. Dolgo so se pogovarjali. Kolikor se ona more spominjati, je tujcu ugajala Fridrichova žena, ki je bila lepa, če tudi je bil, kakor se spominja iz njegovega pripovedovanja oženjen in že imel jednega otroka. Pregovorila sta ga, da je šel k njima prenočit. Obetal je tujec drugi dan zopet k njim priti, pa ga več ni bilo. Njen oče je takoj sumil, da so ga umorili, a stvari ni naznanil sodišču. Fridrichovi so trdili, da je tujec zgodaj odšel.

Priča nadalje pripoveduje, da je bilo drugi dan pri Fridrichovih, ker sta z hčerko Ivanko bili prijateljici igrali sta se na dvorišči, kjer je ona videla, na kupu gnoja krvave smeti. Skozi okno je pa opazila, da je gospodinja pomivala tla v sobi, kjer je tujec spal. Ivanka jej je pokazala tudi stvari, katere so jej oče kupili, in videla je pri teh stvarih tujčevo listnico in prstane. Ona je posegla po tem, a Ivanka jo je proč vlekla. Videla je tudi neki grob, in na to Ivanko opozorila. Ta je pa rekla, da je oče ubil psa, in ondu pokopal. Ona je pozneje še vendar večkrat videla Fridrichovega psa. Vse je povedala očetu, ki jej je prepovedal hoditi k Fridrichovim. Neki sosed, ki je pa že umrl, je pa pripovedoval, da je videl, ko je Fridrich mrtvega tujca spravljaj od hiše.

Priča pravi, da je njen oče večkrat rekel, da sta gotovo tujca umorila, da se iznebita dolga, in sta gotovo pri njem dobila več denarja. S tistega časa so se pri Fridrichovih opomogli.

Preiskovalni sodnik je pričo hudo prijemal, zakaj še le sedaj pove. Priča je pripovedovala, da njen oče baš zaradi tega tujca ni mogel mirno umreti. Ona pa hoče mirno umreti in je zatorej vse ovadila. Oče jej je na smrtni postelji naročil, da naj tujca nikar ne pozabi. Se-